

STRATEGIA GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA PRIVIND DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PUBLIC

Mihaela CATEV

Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Economică și Business, Departamentul Economie și Management, C-181, Chișinău, Republica Moldova

Rezumat. Educația constituie o artă de a forma bune deprinderi, de a îmbunătăți cunoștințele dobândite și valorificarea naturii umane în folosul societății. Societatea zilelor noastre solicită mai mult ca oricând inteligența și capacitatea creatoare a omului pentru crearea unei lumi bazată pe cunoaștere și intelectualitate. Activitatea educațională este dinamică și flexibilă în același timp, iar educația stimulează idealul ființei umane exprimat prin „a fi și a deveni”. Aceasta îi ajută pe oameni să gândească, să simtă și să se comporte într-un mod care contribuie la succesul lor și îmbunătățește nu doar satisfacția lor personală, dar și comunitatea lor, prin dezvoltarea personalității umane, a gândurilor, a relațiilor cu ceilalți, etc.

Cuvinte cheie: alocații, cheltuieli, buget de stat, educație, îmbunătățire.

Introducere

În ultimii cincisprezece ani, sistemul educațional din Republica Moldova a trecut prin mai multe reforme, care au avut drept scop modernizarea și democratizarea învățământului, crearea condițiilor pentru valorificare fiecărui copil, indiferent de starea materială a familiei, mediul de reședință, apartenența etnică, limba vorbită, etc.

„Educația reprezintă o prioritate națională în Republica Moldova, ce constituie factorul de bază în crearea și transmiterea de noi cunoștințe și valori culturale general-umane, în dezvoltarea capitalului uman, în formarea conștiinței și identității naționale și are un rol primordial în crearea premiselor pentru dezvoltarea umană durabilă și edificarea unei societăți bazate pe cunoaștere” [1].

În țara noastră, educația se plasează pe primele locuri în clasamentele ce descriu nivelul de satisfacție al cetățenilor privind principalele aspecte ale vieții social-economice, conform Codului Educației al Republicii Moldova Nr. 152 din 17.07.2014 [9].

Politica în domeniul educației în Republica Moldova este orientată spre asigurarea calității studiilor, iar sistemul de educație, este accesibil tuturor cetățenilor, oferă educație de calitate, relevantă pentru societate și economie, în condiții de eficiență economică.

Conform [9]. - PRIM sprijină Programul de Reformă al Guvernului Republicii Moldova prin finanțarea activităților care vor consolida calitatea educației și vor duce spre un sector al educației mai eficient. Prin intermediul acestui Proiect, Banca Mondială va acorda suport Guvernului Republicii Moldova în implementarea reformelor necesare, care includ inițiative pentru:

1. Îmbunătățirea condițiilor de învățare în școlile vizate;
2. Promovarea reformelor eficiente în sectorul educației;
3. Elaborarea în profunzime a modulelor educaționale speciale și formarea cadrelor didactice de sprijin și psihopedagogilor care lucrează cu elevii cu dizabilități

Sistemul de învățământ în Republica Moldova este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011) conform [1; 2]:

- Nivelul 0 - educație timpurie → educație antepreșcolară
→ învățământ preșcolar
- Nivelul 1 - învățământ primar
- Nivelul 2 - învățământ secundar, învățământ gimnazial
- Nivelul 3 → ciclul II - învățământ liceal
→ învățământ profesional tehnic secundar
- Nivelul 4 - învățământul profesional tehnic postsecundar

- Nivelul 5 - învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiar
- Nivelul 6 - învățământul superior, ciclul I, învățământ superior de licență
- Nivelul 7 - învățământ superior, ciclul II, învățământ superior de master
- Nivelul 8 - învățământul superior, ciclul III, învățământ superior de doctorat [1; 2; 3].

Analiza în dinamică a resurselor totale alocate de Guvernul Republicii Moldova din bugetul de stat pentru anii 2019-2021, este prezentat în continuare.

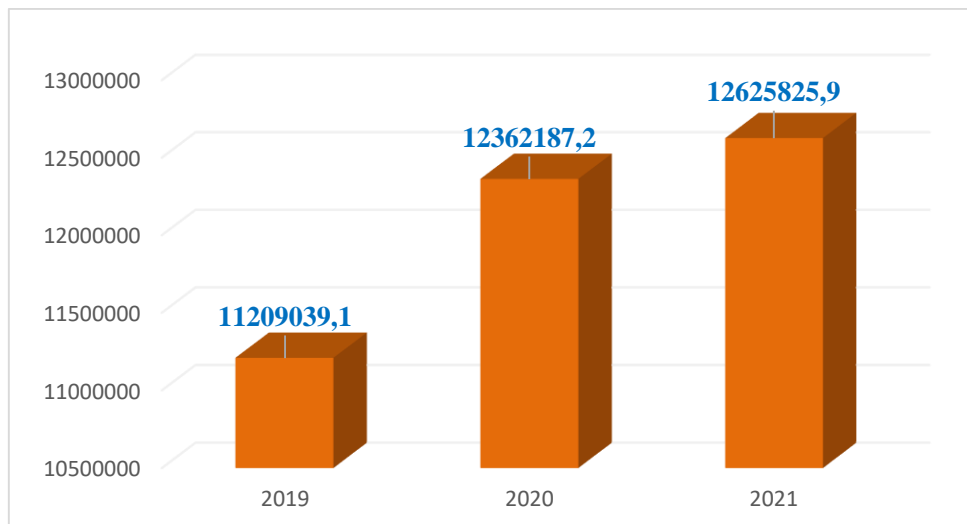

Figura 1. Învățământul total în perioada 2019-2021

Sursa: Elaborată de autor în baza informațiilor prezentate de BNS al Republicii Moldova pentru perioada 2019-2021 [4].

Concluzie: În figura de mai sus sunt prezentate alocațiile din bugetul de stat pentru învățământ în perioada 2019-2021, astfel se poate observa o majorare considerabilă în anul 2021 de cca 1 416 786,8 mii lei, sau cu 12,64% față de anul 2019. Ceea ce denotă că Guvernul nu este indiferent de viitoarea generație, de succesul și prosperitatea țării.

În continuare este prezentată fluctuația de elevi pe nivele de învățământ în localitatea Brînza, r-nul Cahul "Liceul Teoretic ACADEMICIAN ION BOSTAN" în perioada 2018-2020.

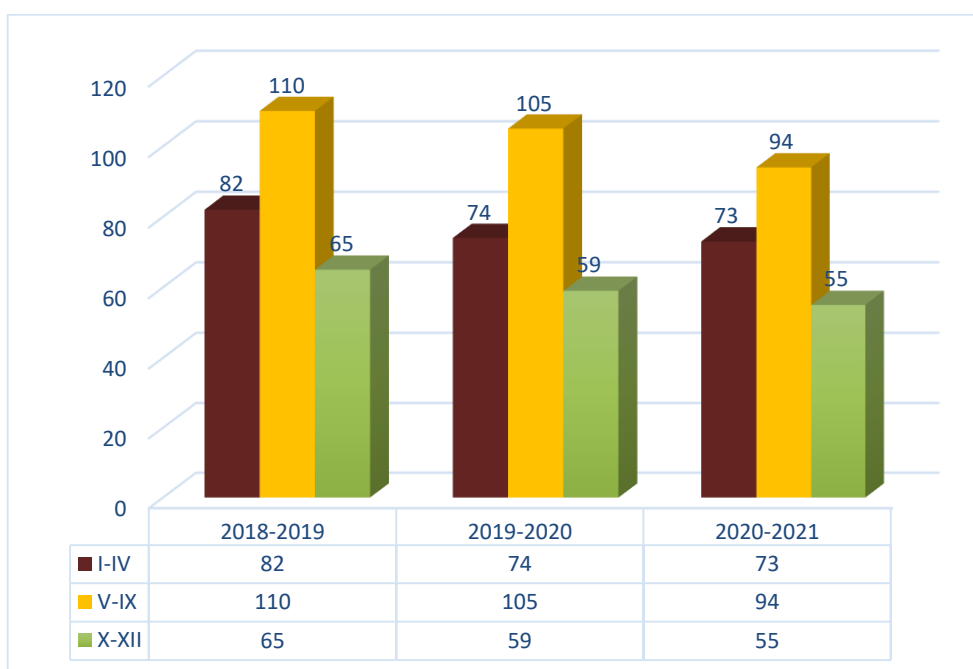

Figura 2. Fluctuația numărului de elevi pe nivele de învățământ

Sursa: Elaborată de autor în baza informațiilor prezentate de instituția "Liceul Teoretic Academician Ion Bostan"

Concluzie: Conform datelor prezentate în figura 1.4, se poate observa că tendința elevilor care frecventează grupele I-XII este în descreștere constantă, iar cea mai mare pondere este înregistrată la învățământul primar și secundar general și anume ciclul gimnazial, fiind urmată de cel primar și cea mai mică pondere este la ciclul liceal.

Analiza în dinamică a resurselor alocate din bugetul de stat pentru instituția de învățământ cercetată în perioada anilor bugetari 2017-2021 este prezentată în continuare.

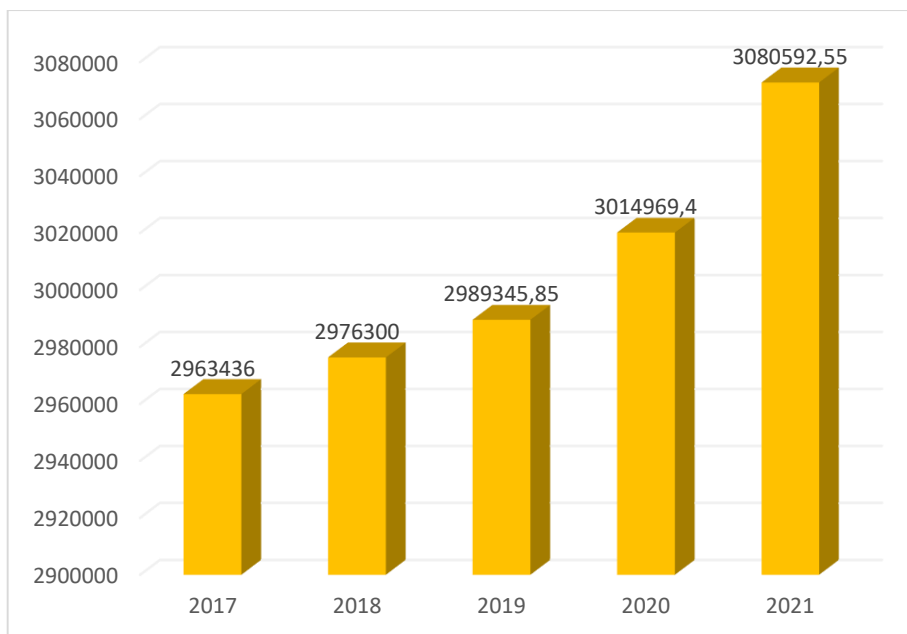

Figura 3. Analiza în dinamică a alocațiilor din buget pentru instituția "Liceul Teoretic Academician Ion Bostan" în anii 2017-2021

Sursa: Elaborată de autor în baza informațiilor prezentate de instituție

Concluzie: Conform datelor prezentate în figura de mai sus, putem observa o creștere constantă a resurselor alocate, anul 2021 marcând o majorare de cca 3,7% față de anul de bază sau cu 109364 lei mai mult, iar cu 1,75% față de 2020 sau cu 52660 lei. Cu toate că numărul elevilor în instituția dată este în scădere, Guvernul atrage o mare atenție învățământului, contribuind cu maxim de resurse pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru, cu scopul de a eficientiza procesul de studiu.

Concluzii

1. După efectuarea. acestei cercetări, se poate menționa, că educația este o componentă esențială în dezvoltarea. sustenabilă a întregii economii. De aceea, este important ca să se înfăptuiască unele metode de îmbunătățire a domeniului dat, cum ar fi: revizuirea politicii de optimizare a școlilor, prin reevaluarea câștigurilor și pierderilor de pe urma acestuia; instruirea atât a elevilor, cât și a cadrelor didactice ceea ce ține de tehnologiile informaționale și de continuat renovarea instituțiilor de învățământ, pentru crearea unei zone de confort, atât a elevilor, cât și a cadrelor didactice.

2. În scopul creșterii eficienței. sistemului de educație și a celui de învățământ din RM, acesta a fost supus unor reforme continue încă de la începutul perioadei de tranziție spre economia de piață. Adoptarea noului Cod al Educației și Strategiei. "Educație 2020" au menirea să definitizeze aceste reforme și să aducă sistemul educativ din RM în conformitate cu normele europene. Astfel, s-a înregistrat o echilibrare. a situației din învățământul primar, exprimat prin creșterea gradului de înrolare a copiilor în instituții de educație preșcolară, însă acest lucru nu a fost posibil pentru educația școlară, gradul de înrolare fiind în descreștere, însoțită de o rată mare de abandon școlar.

Referințe

Cărți:

1. MANOLE, T., Metodologia finanțării învățământului public: teorie și practică. Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău: "TEHNICA-INFO" SRL, 2010 (Tipografia PIM, Iași), 336p. ISBN 978-9975-63-309-3, 336 p.
2. MANOLE, T., STRATAN, Al-dru, Costul: abordare conceptuală și analiză financiară. Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău 2020, ISBN 978-9975-3378-8-5, 159-169 p.
3. MANOLE, T., STRATAN, Al-dru, Managementul finanțelor publice, probleme și oportunități, Chișinău 2014, ISBN 978-9975-9932-3-4 102-128 p.

Referințe Web:

4. <https://statistica.gov.md>
5. <https://mecc.gov.md/ro/content/proiectul-reforma-Invatamantului-moldova-0>
6. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=18958&lang=ro

Reglementări legale și legi, organizații:

7. Hotărârea Guvernului Nr.868 din 08.10.2014, privind finanțarea pe bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea (publicat în Monitorul Oficial Nr 319-324 art.930, dar care a intrat în vigoare la 01.01.2020) accesat 11.02.2021
8. Legea Bugetului de Stat pentru anul 2021, nr 258, Chișinău 16 decembrie 2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 22 decembrie 2020, nr. 353-357) accesat 14.02.2021
9. Codul educației al Republicii Moldova Nr. 152 din 17.07.2014 (Monitorul Oficial nr. 319-324/634 din 24.10.2014) accesat 15.02.2021